

Folyamatos fejlődés

Bodroghelyi Csaba

CHAMP II. – Siófok
2010. november 18.

A Managing Urban Europe Initiative
CHAMP
Local Response to Climate Change

Egy kis kapaszkodó

- MSZ EN ISO 9004:2001
  - B melléklet: A folyamatos fejlesztés folyamata

- Áttörés

- Kis lépések

A Managing Urban Europe Initiative
CHAMP
Local Response to Climate Change

Stratégiai áttörési projektek

- Az áttörési projektek a meglévő folyamatok újratervezését jelentik; tartalmazzák
  - A célok meghatározását és a fejlesztési projekt körvonalait;
  - A jelenlegi folyamat elemzését és a változtatási lehetőségek megállapítását;
  - A folyamat fejlesztésének meghatározását és tervezését;
  - A fejlesztés bevezetését;
  - A folyamatok fejlesztésének igazolását és validálását;
  - A már elért fejlesztés kiértékelését.

Projektmenedzsment

A Managing Urban Europe Initiative
CHAMP
Local Response to Climate Change

Kis lépések

- A meglévő folyamatok fejlesztése egy-egy jellemző (mérőszám) javítása érdekében
  - Bevonva a munkatársakat
  - Figyelemmel kell kísérni
  - A felelősöknek hatáskört és műszaki támogatást kell adni

A Managing Urban Europe Initiative
CHAMP
Local Response to Climate Change

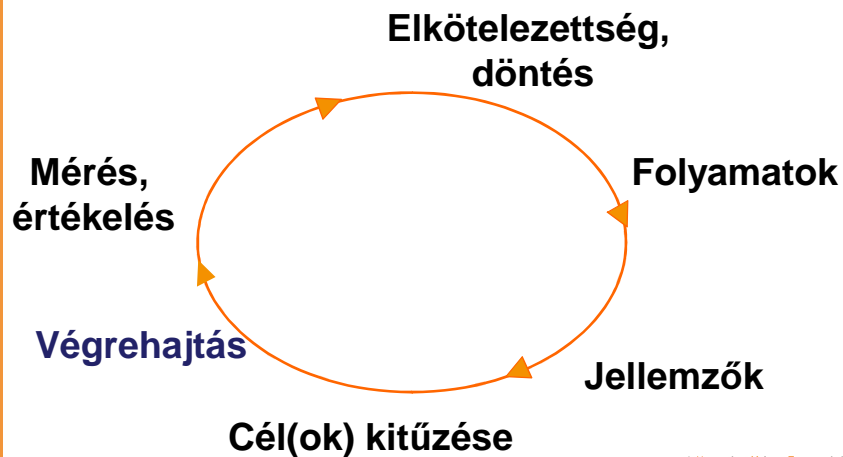
Folyamatos fejlesztés

- Térjen ki a következőkre:
  - a) A probléma meghatározása, a fejlesztés területének megadása
  - b) A meglévő folyamat kiértékelése. Adatgyűjtés, -elemzés. Probléma meghatározása + **fejlesztési cél kitűzése**
  - c) Okok keresése. Gyökerek.
  - d) Több megoldásból a legjobb kiválasztása
  - e) (Megvalósítás után) hatások kiértékelése; elérte-e a fejlesztés a célját;
  - f) Az új folyamat bevezetése, szabványosítása
  - g) A folyamat eredményességének és hatékonyságának kiértékelése

A Managing Urban Europe Initiative
CHAMP
Local Response to Climate Change

A folyamatos fejlesztés ciklusa

A Managing Urban Europe Initiative
CHAMP
Local Response to Climate Change

A Managing Urban Europe Initiative

CHAMP

Local Response to Climate Change

A folyamatos fejlesztés a környezetirányítási rendszerekben

ISO 14001; EMAS

AMBIENTEITALIA
Ente di Milano

Bodensee
Stiftung
für Wasser und Kultur

Local and Regional
Government Finland

KIR

- Bevezetés
  - ‘Act’: intézkedés: intézkedések megtétele a **környezetközpontú irányítási rendszer teljesítményének** folyamatos fejlesztésére.
  - Ez a nemzetközi szabvány nem tartalmaz abszolút jellegű követelményeket ... a folyamatos fejlesztést illetően.
- 3.2. Folyamatos fejlesztés:
  - Ismétlődő folyamat, amely a KIR-t úgy erősíti, hogy az **általános környezeti teljesítmény** a szervezet környezeti politikájának megfelelően javuljon.
- 4.1. Általános követelmények
  - A szervezet alakítsa ki ... és folyamatosan fejlesszen egy környezetközpontú irányítási rendszert ...
- 4.2. KIR politika
  - b) tartalmazzon elkötelezettséget a folyamatos fejlesztésre...
- 4.3.3. Célok
  - A céloknak ... összhangban kell lenniük a környezeti politikával, beleértve (hogy) ... kielégíti ... a folyamatos

A Managing Urban Europe Initiative
CHAMP
Local Response to Climate Change

Környezeti teljesítmény?

- 3.10. Környezeti teljesítmény
- Egy szervezet irányításának mérhető eredményei, a környezeti tényezők tekintetében.
  - MEGJEGYZÉS: Környezetközpontú irányítási rendszerek tekintetében az eredmények mérhetők a szervezet környezeti politikájával, környezeti céljaival, környezeti előirányzataival és a környezeti teljesítmény egyéb követelményeivel való összehasonlítás útján.

A Managing Urban Europe Initiative
CHAMP
Local Response to Climate Change

ISO 14004

- 4.6.2. Folyamatos fejlesztés

- A folyamatos fejlesztés a környezeti **célok** és előirányzatok **elérésével** és a környezetközpontú irányítási rendszernek vagy bármely összetevőjének általános továbbfejlesztésével érhető el.

- 4.6.2.1. Fejlesztési lehetőségek

- A szervezet folyamatosan értékeli ki környezeti teljesítményét és környezetközpontú irányítási rendszere folyamatainak teljesítményét, hogy feltárja a fejlesztési lehetőségeket.
- A KIR hiányosságainak felfedése szintén jelentős fejlesztési lehetőségekre mutat rá.

A Managing Urban Europe Initiative
CHAMP
Local Response to Climate Change

ISO 14004

- 4.6.2.1. Fejlesztési lehetőségek

- a) a helyesbítő és a megelőző intézkedések terén gyűjtött tapasztalat,
- b) a legjobb gyakorlatra vonatkozó külső szintösszehasonlítás (összemérés) (benchmarking),
- c) a vonatkozó jogszabályi követelmények és a szervezet által vállalt egyéb követelmények szándékolt vagy javasolt módosításai,
- d) a környezetközpontú irányítási rendszer és a megfelelőség auditjainak eredményei,
- e) a műveletek **fő jellemzői** figyelemmel kísérésének eredményei,
- f) a **célok** és az előirányzatok **elérése** irányában tett haladás eredményei,
- g) az érdekelt felek nézetei, beleértve az alkalmazottakat, a vevőket és a beszállítókat.

A Managing Urban Europe Initiative
CHAMP
Local Response to Climate Change

ISO 14004

- Gyakorlati segítség. Példák a fejlesztésre (4.6.2.)**

Fejlesztéseket lehet végezni a környezeti célok és előirányzatok kitűzési és átvizsgálási folyamatán belül vagy azon kívül. Néhány példa a fejlesztésre:

- a) folyamat bevezetése új anyagok kiértékelésére, hogy elősegítsék kevésbé káros anyagok használatát,
- b) a szervezetben a vonatkozó jogszabályi követelmények azonosítási folyamatának javítása, hogy a megfelelés új követelményeit hamarabb azonosítsák,
- c) az alkalmazottak képzésének javítása az anyagokról és kezelésükről, hogy csökkentsék a szervezetnél keletkező hulladék mennyiségét,
- d) szennyvízkezelési folyamat bevezetése a víz újrafelhasználására,
- e) változtatások bevezetése a másolóberendezések kezdeti beállítására egy másolóirodában úgy, hogy kétoldalú másolatot készítsen,
- f) a szállítási útvonal áttervezése szállítványozó vállalat(ok)nál a fosszilis üzemanyag fogyasztásának csökkentésére,

célok és előirányzatok kitűzése üzemanyag-helyettesítésre és üzemeltetéséhez és szennyezési emissziók csökkentésére

Managing Urban Europe Initiative
CHAMP
Local Response to Climate Change

Szervezeti teljesítmény mérése

Eredménymutatók

- Múltat mutatja be
- Megmutatja mit tettünk
- RI – számos létezik
- KRI – átfogó képet ad a múltbeli teljesítményről

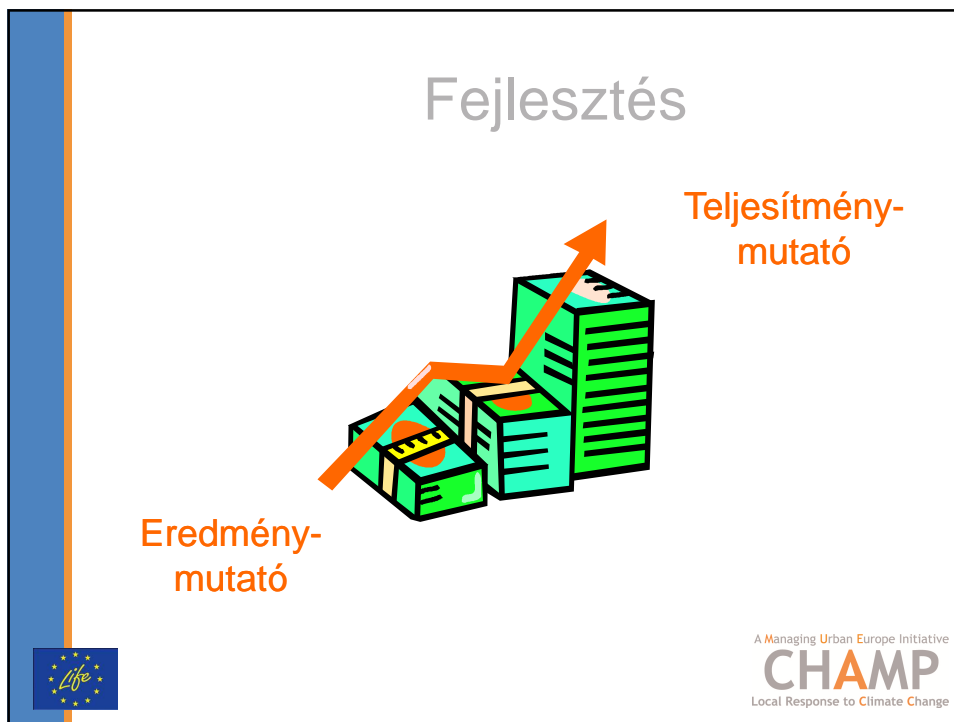

Teljesítménymutatók

- Jelen vagy jövő
- Megmondja mit tegyünk
- PI – számos létezik
- KPI – kevés (max. 10-20)

Managing Urban Europe Initiative
CHAMP
Local Response to Climate Change

„KÖRNYEZETI TELJESÍTMÉNY”

- ISO 14001:2004: „Egy szervezet irányításának mérhető eredményei, a környezeti tényezők tekintetében.”
  - MEGJEGYZÉS: KIR tekintetében az eredmények mérhetők a szervezet környezeti politikájával, környezeti céljaival, környezeti előirányzataival és a környezeti teljesítmény egyéb követelményeivel való összehasonlítás útján.”
- EMAS: „... a szervezet környezeti tényezői **igazgatásának** eredményei;”
  - Jobb lenne a „menedzselés” szó
- Tóth Gergely: „... A vállalat ... környezeti terhelésének összessége, valamint az ennek csökkentésére **tett erőfeszítések...**”

A Managing Urban Europe Initiative
CHAMP
Local Response to Climate Change

Jelentések (?)

Europa

EMAS

SUSTAINABILITY
REPORTING
GUIDELINES - 2002

The INEM Sustainability
Reporting Guide

ICSR Verification Analysis
of GRI Sustainability Reporting Guidelines

Europe Initiative
MP
Local Response to Climate Change

THE Environmental Forum
THE POLICY JOURNAL OF THE ENVIRONMENTAL LAW INSTITUTE
VOLUME 15, NUMBER 1 JANUARY/FEBRUARY 1998

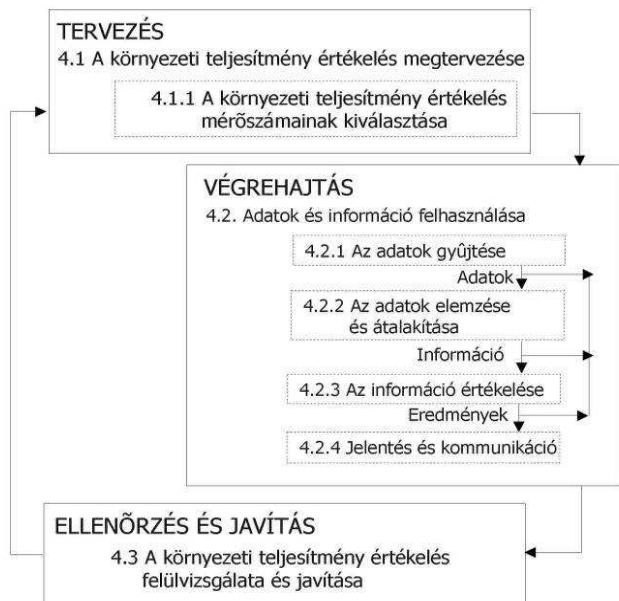
Why We Need Standardized Performance Metrics

"Miért van szükségünk
egységes teljesítmény
mutatókra? (GRI, EMAS)"

A Managing Urban Europe Initiative
CHAMP
Local Response to Climate Change

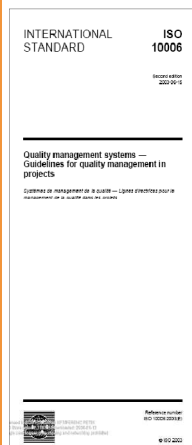
A környezeti teljesítmény értékelés folyamata az ISO 14031-es szabvány szerint

AZ ÉSSZERŰ SORREND

- Mérőszámrendszer kialakítása
  - *Teljesítmény*
- Az eredmények értelmezése, értékelése
  - *Teljesítményértékelés*
- Az adatok és az értékelés összesítése, összeírása
  - *Jelentések az érdekeltek számára*

Szabvány

- ISO 10006:2003:
Minőségirányítási rendszerek –
Útmutató projektek
minőségirányításához

- Az ISO 9000-es sorozat tagja (!)
- Nem a projekt menedzsmentről
szól

A Managing Urban Europe Initiative
CHAMP
Local Response to Climate Change

Fogalommeghatározás

- ISO 10006:2003, 3.5. Projekt (Mint az ISO 9000, 3.4.3)
  - Egyedi folyamat, amely egy sor összehangolt és szabályozott, a kezdeti és a befejezési **időpontok** megjelölésével kitűzött olyan tevékenységekből áll, amelyeket konkrét követelményeknek megfelelő cél elérésére végeznek, figyelembe véve az idő, a költségek és az erőforrások korlátait.
- 1. megjegyzés: Egy egyedi projekt része lehet egy nagyobb projektsopornak.
- 2. megjegyzés: Egyes projektekben a célokat finomítják, és a termék jellemzőit a projekt előrehaladása során fokozatosan határozzák meg.
- 3. megjegyzés: A projekt **eredményét** (ISO 9000:2000, 3.4.2) általában a projekt tárgyában határozzák meg. Lehet egy vagy különböző egysége az eredménynek; lehet kézzelfogható vagy nem.
- 4. megjegyzés: A projekt szervezete általában **ideiglenes**, és a projekt időtartamáig állítják föl.
- 5. megjegyzés: A projekttevékenységek közötti **kapcsolat** **összetettsége** nem feltétlenül függ a projekt méretétől.

A Managing Urban Europe Initiative
CHAMP
Local Response to Climate Change

Általános tájékoztatás

- ISO 10006:2003, 4.1. Projekt jellemzők
    - **4.1.1 Általános követelmények**
    - A projekt jellemzői a következők:
      - Vannak folyamatokból és tevékenységekből álló egyedi, **nem ismétlődő** szakaszai;
      - A **kockázat** és a bizonytalanság bizonyos szintű megléte;
      - Elvárás, hogy mennyiségileg meghatározott **eredményt** hozzon – az előre meghatározott paramétereken belül, (pl. minőségi paraméterek)
      - Előre megtervezett **kezdési és befejezési időpontja** van, meghatározott költség és erőforrás igényel
      - **Ideiglenesen** meghatározott személyek a projekt szervezet tagjai, akiket a projekt időtartamára bízunk meg.
- Lehet **hosszútávú**, és megváltoztatható a külső és belső körülmények miatt.

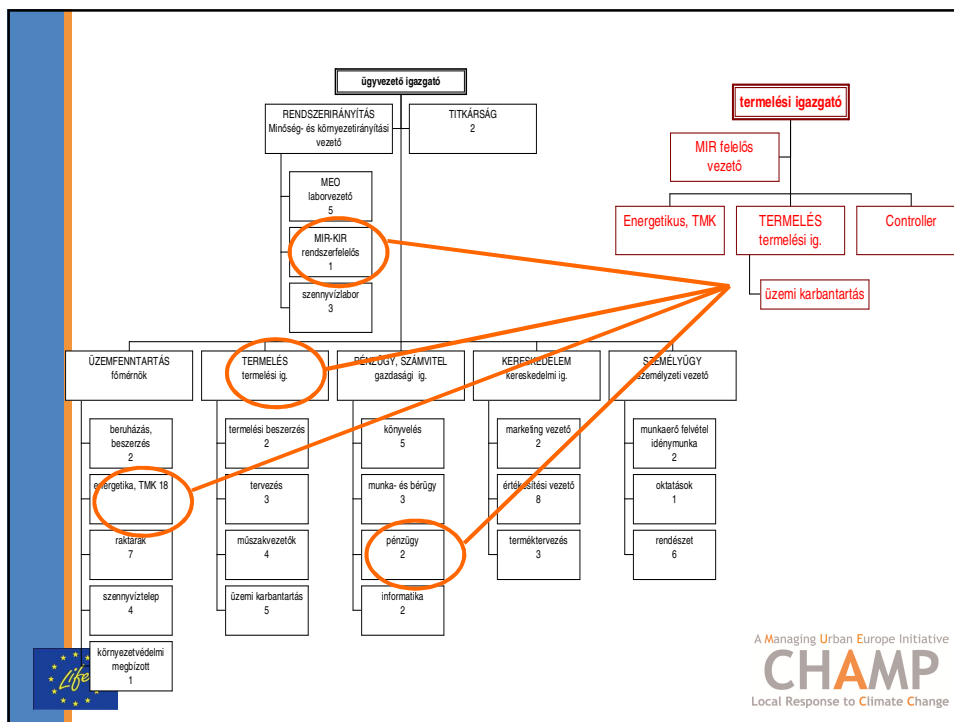
Managing Urban Europe Initiative
CHAMP
Local Response to Climate Change

Szervezet, fázisok

- ISO 10006:2003, 4.1.3.
  - Különbség van az eredeti szervezet és a **projekt szervezet** között.
  - A **projekt szervezet** hajtja végre a projektet. Része lehet az eredeti szervezetnek.
  - A projekt **fázisai** a projekt életciklusát menedzselhető részekre osztja:
    - Tervezés (*conception*)
    - Fejlesztés (*development*)
    - Megvalósítás (*realization*)
    - Lezárás (*termination*)

A Managing Urban Europe Initiative
CHAMP
Local Response to Climate Change

Projekt folyamatok

- ISO 10006:2003, 4.1.3.

- Projekt folyamatok azok a folyamatok, amelyek a projekt menedzseléséhez, valamint azok is, amelyek a projekt termék (eredmény) megvalósításához szükségesek.
- Különbséget lehet tenni lényegi folyamatok (*core processes*) és támogató folyamatok között

A projekt folyamatai

- ISO 10006:2003, 5. – 8. fejezetei
  - A szabvány 5. – 8. fejezetei írják le részletesen, milyen folyamatokból áll a projekt ('A' melléklet).
    - Vezetőség felelőssége
    - Erőforrás menedzsment (tervezése és ellenőrzése, személyek, csoportok)
    - Az eredmény megvalósítása (projekt tevékenység, ütemterv, költségtervezés, kommunikáció, kockázatelemzés, beszerzés, elemzés, javítás)
    - Mérés, elemzés, fejlődés

A Managing Urban Europe Initiative
CHAMP
Local Response to Climate Change

A projekt sikerességének nyolc oka

A Managing Urban Europe Initiative
CHAMP
Local Response to Climate Change

A projekt bukásának nyolc oka

